

Kjøbenhavnsposten.

Redigeret og udgiven af A. P. Liunge.

II^{te} Aarg.

Torsdag d. 16. Marts 1837.

Nr. 76.

Sendes, ifølge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

Sneeboldte.

Vi Smaavers melde om vort Navn:
„Sneeboldte“ vi os falde,
Fordi vi efter vor Natur
lidt i det Kolde falde.
I rigtigt Frostveir kan vi dog
just ei til Verden komme;
Dg gjemmer Du os altfor godt,
saa tse vi i Din Lomme.
Lidt Compression der maatte til
for Form paa os at sætte,
Dg er vi ganske runde ei,
saa er vi gode tætte.
Maaskee vor Autor hellere
en Sneemand skulde lavet,
Men til saa store Værker han
sig soler ei begavet;
Sin Gravitet naansee vel
han Drengelig kan drive,
Men Gadedrengestregere maa
det ikke derved blive.
Hans Mening ingenlunde er
at stikke Folk paa Pelsen,
Men kun til egen Dvælse
til Nytte for hans Helsen.
Dg skulde et forvovent Kæst
af Vaade Nogen ramme,
Saa kan det ham forbløffe hoist
men ikke slaae til Skamme.
Os vilde mest det gjøre ondt,
om saadant Uheld hendtes,
Da vi jo selv i Stykker gif,
og brat vor Døse endtes.
Men vilde Nogen hellere
os som Sneeboller tage,
(Chi Sproget her er vaklende)
saa lad ham paa os smage.
Maaskee vi til den varme Kofst
med Fordeel kunde nydes
I Stedet for de Tankeprog,
som viseligt forbydes.

I.

Jean Paul et dannet Publicum
til Subscription indbyder
Paa et af Mange savnet Værk,
hvis Titel saadan lyder:
„Fuldstændig Liste over Dem,
som have subscriberet

Paa denne Liste over Dem
som have subscriberet
Paa denne Liste over dem.“ —
Om han fik Bogen færdig,
Vi vide ei, men finde dog
Ideen hoist prisværdig.
Saa drives vi af Lidens Mand
til skyndsomst at oprette
Et Samsund, hvis bestemte Maal
og Siemed er dette:
Deeltagere at samle i
et Samsund, hvis Bestemmelse
Er ene den, at virke til
dets Hensigts raske Fremmelse,
Den Hensigt nemlig, Hjelpere
til fælleds Værk at samle
Af alle Stænder, begge Kjøen,
de Unge som de Gamle;
Saa hver for sig ubi sin Kreds
det store Formaal fremmer:
At uden Tal som Havets Sand
maae tælles Samsunds-Lemmer,
Som virke med forenet Kraft,
begeistrede for Sagen,
Hvis Vigtighed nu her er lagt
saa tydeligt for Dagen.

2.

„Hvor inderligt jeg elsker Dem,
De veed, min søde Onkel!
Dg at jeg seer i Dem vor Lids
mest straalende Skarfunkel;
Chi jeg jo veed, at De har tænkt
paa at testamentere
Mig Deres Grunker, som hver Dag
velsignet sig formere,
Til Løn for den Hengivenhed
og sønlige Erbedighed,
Hvormed jeg stedse priser Dem
og al den Overflodighed
Af Dyder og Talenter, som
hos Dem forenet findes;
Dg altid for min Tanke staaer,
saa ofte som jeg mindes,
At De den skønne Tanke har,
en skønne Års at unde
Dem, som tilbeder Dem saa stærkt
og af saa stærke Grunde.“

Brev til Def.: „Intet lod jeg uforsøgt, hvorved jeg kunde have faaet et ærligt Udkomme; Intet vilde have været mig for suurt, eller for ringe, naar blot min Glædelighed kunde blive skilt for mine Forældre; men alle Bestræbelser vare frugtesløse.“ Da han forlod Militæret, blev han ved Afregning Compagniets Skyldner for 8 Mk. 5 f; altsaa havde han sikkert ingen Penge da. Den eneste Hjælpesilde, han vidste her i Staden, var hans Farbroder, hvem han hidtil end ikke nogensinde havde seet; hos ham laante han 2 Rbd. Man kan vide, i hvad Trang han har været, inden han gjorde dette Skridt, hvorved han stod i Fare for det, han allermost kæmpede for at afværge: at hans Nød skulde komme hans Familie i Nyborg for Dren. Han havde, som det synes, allerede loget, faaet Badst og Fortæring paa Credit i 3 Uger, hos den fattige Arbeidsmand, han logerede hos; de hos Farbroderen laante 2 Rbd. vare snart gaaet med; hans Nød var bragt til det Yderste. Da greb han til det sidste Middel, det for hans barnlige Kjærlighed yderst bittert Middel, at bede sin Moder om det ovenfor omtalte Laan af 5 Rbd. eller af hendes Guldfjæde. Han fik de 5 Rbd. fra den samme Moder; men han fik tillige den sønderknusende Tidende om Forældrene: at „de til Debr. Kermis skulde udbetale 200 Rbd., der stode i Huset; og dersom disse Penge ikke bleve skaffede tilveie, vilde de være meget uheldige.“ Nu var det ikke længer Worms egen Ulykke alene, der martrede ham; sit eget uheldige Liv kunde han ende, og ende det, imedens han var et fremmed Navn, der endog sikrede ham imod, at de ham kjærereste paa Jorden fik det at vide; men denne Tidende spændte og maatte spænde hans Fortvivlelse til en Grad, hvori end ikke Selvmord længer var nogen Medning. Og han, han selv havde i de 2 sidste Breve opfyldt dem med tomme Haab om glade Udgifter, for ham til snarlig Velstand, og for dem til Hjælp fra ham!!! Han siger herom i sin ovenfor nævnte Skrivelse til Def.: „Ja, jeg for paastaar, at havde jeg ikke modtaget dette Brev, da vilde jeg, længe for jeg nogensinde havde seet Tønder, have endt mit kvalfulde Liv, og befriet mig fra den Angst og forunderlige Uro, der har martret mig.“ Den nærmeste Virkning af dette Brev var, at Worm blev kastet paa Sygeleiet. Def. henleder Mærkens Opmærksomhed paa et særegent Onde, „der har sit Sæde tæt ved Hjernen“ og som ved denne Leilighed angreb ham. „I Natten, fra det ene Dre til det andet, fik han, i en Brede af 2 Fingre, en isnende Følelse, isnende i saa høj Grad, at Følelsen deraf var næsten som brændende. Dette Følelse, Fjælag, eller hvad jeg skal kalde det, paakom ham, fra den Tid af, jævnlig, og varede stundom uafbrudt en halv Dag eller længere. Naar dette Onde plagede Worm, medførte det tillige en høj Grad af Pirrelighed. Stundom, medens dette Onde yttrede sig, forenedes hermed et andet Tilfælde: fra et Punkt i Fjæsen havde han en fornemmelse, som om indvendigen Noget flydende bevægede sig; denne Bevægelse nærmede sig hen ad Fjælaget; og i det Dieblit, den naaede dette, tabte Worm Bevidstheden og styrede om.“ Tobaksarbejderens Kone har bekræftet, at Worm laae sig i 2 til 3 Dage; men den første Dag, han var staaet op, styrede han, uventet, baglænds og uden Bevidsthed om i Bærelset. (Beskrivelsen over det her nævnte Tilfælde har Def. af Worm; den har da ikke stor Paalidelighed; det er imidlertid tilfældigen, at Def. kom til Kundskab derom, idet han nemlig spurgte Worm om han havde haft nogen Sygdom i sit tidligere Liv. Den Dag Worm sidst var hos Tønder, leed han ogsaa af dette Onde). Den 6te Juli — sandsynligvis samme Dag som Worm havde hiint (epileptiske?) Fald — gif han hen og fæstede et andet Logis. hos Portraitmaler L's Enke, efter hvad han har forklaret, af Frygt for at blive viist ud hos Arbeidsmanden, da han ikke havde Penge til at betale denne. Det synes imidlertid, som Def. bemærker, at være mod al sund Sands, at han her „betalte for en Uge forud, af Frygt for at blive huusvild, i Tiedet for at betale Noget hos de Værtssolk han havde, og saaledes vedligeholde sit Forhold til Disse, med hvem han stod i den bedste Forstaaelse, og hos hvem han nød Venstskab og Omhu.“ „Fra det ham hos Enken leiede Værelse borttog Worm den 11te Juli hemmeligen et Par Lagerer af den der staaende Seng, hvilke han pantsatte paa Assistenthuset for 4 Mk., og den derfor udfærdigede Seddel satte han den 13de igjen hos Lallottericollecteur A.'s Husfru for 12 f. Dette nye Logis benyttede han forøvrigt ikke videre, hvorimod han beholdt sit forrige indtil d. 13de, paa hvilken Dag han skal være gaaet til Koeskilde, for at besøge en Morbroder, hos hvem det dog ikke engang sees, at han har søgt Hjælp. Den 15de fik Enken med Godposten sendt Nøglen til det Værelse, han havde leiet,

og den 16de indlogerede han sig som Rejsende, foregivende at være Seminarist, under Navn af Petersen i Stadt Lauenborg. Om han de nævnte Dage var i Koeskilde, eller hvor han ellers i disse 2, 3 Dage har været, er indhyllet i Mørke. Da Worm løgnagtigen angav Faderen som Morderen, betegnede han den 15de Juli som den Dag, denne havde sat ham Stævne i Koeskilde, for at afaire „Ring af yderste Bigtighed.“ Hans Def. benytter dette i sin Hypothese om at en Anden end Worm er Morderen, saaledes, at han i Worms Angivelse sætter en ubestemt Trediemand i Stedet for Faderen, og lader denne Trediemand have Stævnet med ham, og uden endnu at indvie ham i Planen, paalægge ham at tage Logis i Stadt Lauenborg, under et aftalt Navn og der vente hans Komme. Bist er det imidlertid, at han den 16de Juli kom i det nævnte Hotel. Hans Hjælpeløshed synes da at have naaet det højeste Punkt. Allerede tidligere havde han paa en bedragerisk Maade (ved nemlig at udgive sig for Sendebud fra en Apotheker, som vilde købe Opium) tilvendt sig et Stykke af en Opiumstake. Endnu medens han laae i Kasernen, skulde han have taget en Dosis deraf, ligesom han nu ogsaa angiver at have taget en saadan en af de første Dage, han logerede i Stadt Lauenborg. Det var, forstærker han, flere Gange hans Ngt at ende sit Liv ved at indtage Opium; men der fattedes ham Nød dertil. Samme Dag, han saaledes 2de Gange tog Opium (den 18de Juli), skal efter hans Angivelse Tanken paa Tønder og paa a: tilvende sig hans Penge være opstaaet hos ham; og da han havde hørt, at Tønder gav sig af med at informere i Frank, benyttede han, som bekiendt, denne Omstændighed til at faae Afgang til ham. Den 19de skal han allerede have besøgt Tønder første Gang. (Fortætted).

— Paa den af Musikforeningen den 10de d. M. afholdte Generalforsamling meddeltes en Udflugt over Selskabets Sta.us og Birkomhed i det forløbne Aar. Medlemmernes Antal er allerede steget til 902 (hvoriblandt 253 Damer); 794 ere indenbyes, 108 udenbyes. Tolv trykte Ark af Claveerudtoget af Floribella fremlagdes, og til Udgivelse i det tilstundende Aar valgte Sugo og Adelheid (af Buhlan). Den forstævnte Opera vil rimeligvis være færdig til Fortlodning i Slutningen af Mai eller Begyndelsen af Juni. Forsamlingen antog et Forslag af Administrationen om at udsætte en Priis af omtrænt 30 Specier for den bedste Composition af 6 Sange til danske Lærer; og Bestyrelsens Forslag om at optage Prof. Weyse til Væresmedlem blev enstemmig antaget. Til Medlemmer af Administrationen for Aaret fra 16de Martz 1837 til 16de Martz 1838 valgtes de Herrer: Concertmester Bredal; Dr. phil. E. Bojesen; Secretair Hartmann; Assessor E. Collin; Concertmester Frølich; Lottotasserer J. Chr. Riise og Cand. phil. J. S. Lorch. Til Repræsentanter valgtes de Herrer: Overretsprøcurator E. Bungen; Cand. phil. H. E. Kroyer; Dr. med. Divisionschirurg Mania; Kammerassessor G. Collin; Etatsraad Solm; Capelmusicus Pauli; Grosfæder A. Gerson; Capitain C. Smid; Cand. phil. W. Bjerring; Stud. med. A. Bungen; Stud. juris E. Smid; Cand. med. E. Hornemann; Cand. juris L. Ipsen; Concillist Skrike; Auditor Solm; Musiklærer Lund; Hofagent Waagepetersen; Secretair Suenson; Stud. juris Zachmann; Prof. Abrahams. Desforuden valgtes 10 Medlemmer til Suppleanter. En udførligere Beretning om Forhandlingerne ved Generalforsamlingen er, til Efterlyst for Medlemmerne, indlagt i Løses og Olsens Musikhandel.

— Hr. Overlærer S. C. Olsen har i Helsingørsk Avis af 6te dennes indrykket følgende lille Afhandling, som sikkert vil blive læst med almindelig Interesse. „Hvori bestaaer da Thorvaldsens Storhed? Dette Spørgsmaal maa i denne Tid ofte blive opkastet, og det netop af tænksomme Folk; thi hvad kunne de fleste iblandt os vide om en Kunst, hvis Værker vi have saa liden Leilighed til at see? I og ved Helsingør findes ikke eet eneste Værk af fuldkomnere Billedhuggerkunst fult til offentligt Gue; men for at kunne see saadanne Ting ret med Velbehag og Skjønsomhed udfordres, at man maa see meget deraf og ofte; den, som ikke har kunnet dette, tør uden Stam vedgaae sin Uvidenhed; det Modfatte vilde endog være Affectation; men selv uden at have seet, kan man dog i det mindste komme til et temmelig tydeligt Begreb om, at der maa være noget høist Fortræffeligt i den livdende Kunstners Birkomhed. — De fleste tænke sig ved Konsten noget, hvortil der hører Klogt og Færdighed, ved dens Værker noget Smukt, Behageligt og Morderende. En smuk Musik, et vakkert Skuespil, begge høres man med Fornøielse, og Tiden gaaer derved, uden at

man mærker det. Men i den sande Konst ligger der dog noget langt høiere. Hvorfor gaar man hen for at sælde Laarer over en Tragoedie? Er der noget Mørende i Graad? Og dog føler man, at man har nydt en egen forunderlig Glæde; det er ligesom om man var bleven et bedre Menneske derved. Hvorfor ledsages Guds-tjenesten af Orgelspil og Sang? Enhver veed, at det ikke er for Morstab eller Lidsfordriv, men at man derved kommer i en høiere Stemning, at Følelsen bliver ædlere, idet den løsriver sig fra det Jordiske. Altsaa her fornemmer man dog klart, at Konsten er i Stand til at opløste os til noget høiere og Ædlere; men dette er just Konstens sande Sænsigt. Iblandt de herligste Fortrin, Gud har givet os, er det, at vi kunne føle for det Skønne. Han har selv i den udbredte Natur nedlagt uendelig meget Skjøn, og naar vi komme til at blive det vaer og føle det, da blive vi saa rolige og lykkelige derved; det er ligesom om vi da ret kunne forstaae, at Gud er Skjærlighed. Om vi endog ikke sigte os det selv, saa er det dog for en stor Deel Længselen efter denne lykkelige Fornemmelse, der om Sommeren drise os i det Grønne; og naar vi ved et af de vigtigste Skridt i vort Liv, ved Balget af en Hegttemage, give Gudhedens Udtryk i et veldannet Ansigt den afgjørende Magt, erkjende vi da ikke derved, os selv maatte uafvidende, at der i det Skønne ligger noget Dybt og Betydningssfuldt? Men som Mennesket er stabt i Guds Billede, saaledes kan det ogsaa selv frembringe noget Nytt efter hans Aand og Mening; og dette gjør just Konstnerne. De ere høit begavede Mennesker, som bedre end vi andre kunne seue hinc Glimt af Guds Skjærlighed i Naturen, og som udtrykke dem i deres Værker paa den flareste og rene Maade. — Mange drage til Skoven ifkun for at spise og drikke, og Mange see i Konstværker kun Lidsfordriv eller Stads. Det første er hæsligt, det sidste undskyldeligt; thi til at kunne skønne ret paa Konsten horer der en Dannelse, som ikke Alle kunne have. Men Naturen bliver lige skøn, og Konsten lige herlig, om de end ikke forstaaes af Alle. Dog maa det tilstaaes, at saare Meget udgives for Værker af Konsten uden at være det, og dette bidrager utroligt til at nedbætte de gængsle Begreber om, hvad Konsten er. Heri Viden gives der kun meget sjeldent offentlig Leilighed til at faae Begreb om sand Konst. — Man maa da troe, hvad man ikke selv kan erfare: at Konsten skjenker sine kundige Betragtere en ligesaa reen, ædel og opløstende Glæde, som Naturen. Enhver, som i Naturens Skjød har oplevet hellige Dieblikke, vil forstaae, hvad herved menes. Det er det Guddommelige Nærværelse i det Jordiske, som vi her fornemme. Det er en Begyndelse til den Stuen Ansigt til Ansigt, som er lovet os hiiset. Derfor har en meget fornuftig og dybt-tænkende Forfatter iblandt os for nylig sagt med fuld Overbeviisning, at Glæden ved Konsten maa være liig med noget af de Saliges Glæde i det evige Liv, og det ikke billedligvis, men i Sandhed. — Saaledes blive de ægte og store Konstnere, der aabne vort Die for det høieste, og i visse Maader bringe Himmelen ned paa Jorden, at regne iblandt Menneskestægtens største Velgjørere. — Menneskenes høieste Bestemmelse er at efterspore Guds Billie og Tante, og at udtrykke den i Gjæringer og Værker. Mange Slægter have levet efter hverandre paa Jorden, og naar man betragter dem i det Hele, saa have de stræbt mere eller mindre efter at opfylde denne deres Bestemmelse, vistnok med forskjelligt Held og paa forskjellige Maader; men dette vil man overalt erfare, at naar en Lidsalderes Mennesker have bragt det til nogen Høide af Udvikling, saa har en eller anden skøn Konst været med iblandt Blomsterne eller Frugterne af dens Tilværelse. Efter Hensigter, som ere ufattelige for os, har Forsynet ladet Lys og Mørke skifte med hverandre paa Jorden. Vi glæde os nu ved en almindelig Dplysning og ere med Rette stolte af vor Lids mangfoldige findrige Dpfindelser, gavnlige Indretninger og forædlende Konster. Men for tusinde Aar siden laa hele den betjendte Verden nedstøvet i Bankundighed og Naahed. Derimod herkede endnu længere tilbage i Tiden iblangt en betydelig Deel af Menneskene en høi Grad af Dplysning, Videnskabelighed og Konstdannelse, skjøndt i meget anderledes end nu. Dengang vare Grækerne det mest dannede

Folk. Mange fortræffelige Værker saavel i Videnskab som i Konst ere endnu tilovers fra den Tid, og vidne om, paa hvor høit et Trin de stode. At opnaae deres Fuldkommenhed var vore Fædres ivrigste Stræben, og endnu i vore Dage er det en Ære at kappes med dem. Vi have ogsaa naaet dem i meget, og i mange Henseender langt overgaaet dem; men der var dog een Ting, hvori det hidtil aldrig var lykkedes den nyere Lids Mennesker at komme dem nær, og det var just den Ting, hvori de vare allerfortræffeligst, nemlig Billedhuggerkonsten. De skønneste Arbejder fra hine gamle Tider bleve efterhaanden fremdragne af Jordens Skjød, hvor de havde fundet et Gjemmested under Ruiner; og stode nu som Kilden til en uendelig Glæde for de Betragtere, men ogsaa til en vedvarende Dpmygelse for vor Tid, der paa ingen Maade kunde efterligne dem, og allerede maatte staa sig lykkelig naar den kunde forstaae og føle deres Værd. Da fremstod Thorvaldsen. Hans overordentlige Geni var det forbeholdt at trænge ind i disse Konstværkers Aand, og selv efter egen Idee at frembringe lignende af saa høi Fortræffelighed, at om de bleve opgravede af Jorden, endog den mest erfarne Kjender maatte antage dem for ægte Værker af den bedste græske Tid. Men han har gjort endnu mere. Han har ikke alene stabt hedenfse Billeder efter Grækernes Art, men med græsk Konstfuldkommenhed har han frembragt en Mængde christelige Billeder, saasom Jesus, Apostlerne o. fl., som altsaa i Et og Alt høre vor Tid til. Saaledes staaer Thorvaldsen i sin Konst i Spidsen for den nærværende Verden, og han for denne gjort maaste den største Erobring fra Fortidens Verden, som var at gjøre. Det er derfor, at denne almindelige Vegeistring for den store Konstner herfter ikke blot her, men saavidt hans Værker kjendes; derfor, at Keisere og Konger have givet ham de mest hædrende Tegn paa deres Agtelse; endelig derfor, at Forsængeligheden selv kan synes at være en Dyd, naar vi føle os smigrede ved, at han er vor Landsmand."

Anmodning til Vedkommende.

Det var ønskeligt, om det kongl. militære Vare-Depot vilde lade den temmelig betydelige Leverance af forskjellig Lædersorter til Armeens Forbrug, hvorom der nu skal sluttes Accord, komme til offentlig Licitation og ikke, som hidtil har været Tilfældet, overlade til Enkelte udelukkende at have Leverancen. Dette vilde bevirke, at flere Hæver og Lædersfabrikantere kunde concurrere derom og levere gode Varer til de muligt billigste Priser.

Som en Omstændighed, der i denne Henseende fortjener at lægges Mærke til, anføre vi, at Admiralitetet i flere Aar med Fordeel har afholdt saadan Licitation over Læder.

Det kongelige Theater. — I morgen (Fredeag) opføres: Svend Dyrings Juus.

Færdig fra Trykkeriet Torsdag Eftermiddag Kl. 6½.

For dette Blad tegner man sig heri Staden paa Hjørnet af Adel- og Gøthersgade, Nr. 8 i Stuen, og i Provindserne paa alle kongelige Postcontoirer; Prisen er kvartaliter 2 Rbd. 48 s C. og L. for indenbyes og 3 Rbd. 8 s Solv for udenbyes Abonnenter.

Trykt, med Hurtigpresse, i det 38ste Officin, ved Carl C. Werner.